

รายงานผลการเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 64
 ของสมาคมประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ
 The 64th General Assembly of International Association
 for the Evaluation of Education Achievement : IEA

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานผลการเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 64
 ของสมาคมประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ
 The 64th General Assembly of the International Association
 for the Evaluation of Education Achievement : IEA
 ระหว่างวันที่ 23-28 กันยายน 2566 ณ เมืองแวร์ซาย ราชอาณาจักรฝรั่งเศส

สมาคมประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ (The International Association for the Evaluation of Education Achievement : IEA) จัดประชุมสามัญขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อรายงานผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม การบริหารงานโครงการที่สำคัญ และสถานะทางการเงินของสมาคมฯ

ในรอบปีที่ผ่านมา ตลอดจนการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานที่สำคัญในปีถัดไป ต่อคณะผู้บริหารสมาคม (Standing Committee) และประเทศสมาชิก (Country General Member Assembly: GA) การประชุมสามัญประจำปียังเป็นโอกาสให้ผู้แทนจากประเทศสมาชิกได้พบปะหารือกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสมาคมในทุก ๆ ปี และเป็นโอกาสให้ผู้แทนจากประเทศสมาชิก พบปะหารือและสร้างเครือข่ายระหว่างกัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ในฐานะสมาชิกของ IEA ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2521 ที่มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในปัจจุบัน) เป็นศูนย์กลางแห่งชาติของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา โดยมีเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้แทนประเทศไทยในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาคมฯ (IEA General Assembly Thailand Representative) ทำหน้าที่รักษาสมาชิกภาพของประเทศไทยในสมาคมฯ และสนับสนุนหน่วยงานด้านการศึกษาของไทยในการเข้าร่วมโครงการประเมินสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ สำหรับในปีนี้ การประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 64 ของสมาคมประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ (The 64th General Assembly of the International Association for the Evaluation of Education Achievement : IEA) จัดขึ้น ณ เมืองแวร์ซาย สาธารณรัฐฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 23-28 กันยายน 2566 เลขาธิการสภาการศึกษา ได้มอบหมายให้ นางศิริพร ศรีพันธุ์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศไทย พร้อมด้วยนางอำภา พรหมวาทย ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา และนางสาวศศิรัศม์ วีระไวทยะ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ เข้าร่วมการประชุมประจำปีของสมาคม

การเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 64 ของสมาคมประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ (The 64th General Assembly of the International Association for the Evaluation of Education Achievement : IEA)

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เรื่องทั่วไป

1. การประชุมสามัญประจำปีครั้งนี้จัดเป็นครั้งที่ 64 โดยจัดประชุม ณ เมืองแวร์ซาย ราชอาณาจักรฝรั่งเศส ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการประชุมจำนวน 133 คน จาก 60 ประเทศ และ 7 องค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสมาคม (Standing Committee) ผู้แทนประเทศสมาชิก (GA) ผู้แทนประเทศในส่วนของผู้สังเกตการณ์ หัวหน้าโครงการวิจัยนานาชาติ และ เจ้าหน้าที่สมาคมฯ

2. ที่ประชุมมีมติรับรองผลการประชุมสามัญ สมัยที่ 63 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 - 6 ตุลาคม 2565 ณ เมืองสปลิท สาธารณรัฐโครเอเชีย โดยมีข้อเสนอ/ข้อสังเกต อาทิ ข้อเสนอในการใส่ผลการสะท้อนความคิดเห็นในที่ประชุมลงในสรุปรายงานการประชุมด้วย และความเป็นไปได้ในการจัดทำรายงานสรุปผลการประชุมอย่างไม่เป็นทางการออกมาภายหลังการประชุมโดยเร็วก่อน เพื่อป้องกันการหลงลืมหรือการเปลี่ยนตัวผู้แทนเข้าร่วมประชุมที่อาจไม่ทราบรายละเอียดการประชุมในครั้งก่อน เป็นต้น ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้รับฟังข้อเสนอและข้อสังเกตไว้เพื่อประกอบการพิจารณาและจัดทำรายงานการประชุมในครั้งนี้ด้วย

3. วาระสำคัญในการประชุมร่วม (Plenary Discussion) ประกอบด้วย การแนะนำอนุกรรมการเพื่อวางแผนทางกลยุทธ์ นโยบาย หรือช่วยกำหนดทิศทางการบริหารงานของคณะกรรมการสมาคมและการรายงานความคืบหน้าในการสรรหา IEA Ambassadors การเผยแพร่เอกสารรายงาน ได้แก่ IEA Annual Report, IEA Hamburg Progress Report, Fees 2023 Summary และ IEA Budget 2024 กระบวนการคัดสรรและเลือกสมาชิกใหม่ และประธาน IEA คนใหม่ ผลการดำเนินงานเพื่อประเมิน ICCS2022 และแผนการเผยแพร่ผลการประเมิน ICCS2022

4. ในปีนี้ มีการแนะนำและรับรองประเทศสมาชิกใหม่ของสมาคมฯ ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐมอลตา

5. ประเด็นการอภิปรายกลุ่มย่อย (Group Discussion) ประกอบด้วย 2 หัวข้อ ได้แก่ Topic1 ทิศทางอนาคตที่เหมาะสมในการศึกษาวิจัยของ IEA ที่สอดคล้องกับคำถามเชิงนโยบายที่สำคัญของประเทศ และ Topic2 การเพิ่มและรักษาเครือข่ายความร่วมมือระดับโรงเรียนในขนาดที่ใหญ่ขึ้น

6. กิจกรรมพิเศษนอกสถานที่ในการประชุมร่วมกัน เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพและการเป็นเครือข่ายที่ดีต่อกัน ประกอบด้วย งานเลี้ยงรับรองเพื่อสร้างความคุ้นเคย การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความคิดเห็นของการเข้าร่วมประชุมบนเรือ และการลงพื้นที่เพื่อเยี่ยมชมโรงเรียน

การรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยและประเมินผลนานาชาติ

1) โครงการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ (Trends in International Mathematics and Science Study: TIMSS)

โครงการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทยระดับนานาชาติ (Trends in International Mathematics and Science Study: TIMSS) เป็นโครงการที่สมาคมฯ ดำเนินการร่วมกับประเทศสมาชิกเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (Grade 4) และมัธยมศึกษาปีที่ 2 (Grade 8) การประเมินเริ่มมีขึ้นในปี 1995 และประเมินต่อเนื่องทุก 4 ปี ทั้งนี้ ในการประชุม IEA 2023 มีการพูดถึงโครงการ TIMSS ใน 3 โครงการ ดังนี้

TIMSS 2023

โครงการ TIMSS วงรอบปัจจุบันเริ่มต้นในปี 2023 เป็นการทดสอบทางดิจิทัลเต็มรูปแบบ โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ในการเก็บคะแนน รวมถึงวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เข้าประเมิน ที่เรียกว่าระบบการให้คะแนนจากการตอบสนองโดยรูปรอง (Automated Scoring of Graphical Responses) ซึ่งมีความแม่นยำของ AI สูงสุดถึง 98% ส่งผลให้การเก็บข้อมูลในส่วนของคำตอบของนักเรียนดีขึ้น เช่น ระยะเวลาใน

การตอบข้อสอบในแต่ละข้อ เป็นต้น ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการวิจัย รวมถึงลดต้นทุนและจำนวนคนตรวจความถูกต้องของผลทดสอบของประเทศสมาชิก ซึ่งมีการแปลชุดทดสอบเป็นภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ การแปลเครื่องมือสำหรับการทดสอบภาคสนามและการตรวจสอบระบบที่เปลี่ยนเป็นภาษาอื่นได้เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 โดยประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมจะต้องส่งเนื้อหาที่แปลตามภาษาแม่ของประเทศผ่านระบบ Assessment Master ซึ่ง

จะมีการตรวจสอบงานแปลโครงการ IEA ก่อนส่งไปตรวจสอบยังศูนย์ TIMSS & PIRLS International Study ทั้งนี้ กระบวนการรวบรวมข้อมูลการทดสอบภาคสนามและการวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบโครงการ TIMSS ในวงรอบปี 2023 เสร็จเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งประเทศผู้เข้าร่วมโครงการ TIMSS 2023 ทั้งหมดได้มีการประชุมออนไลน์เพื่อหารือเกี่ยวกับผลการทดสอบภาคสนามและการจัดเตรียมเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ IEA ได้เผยแพร่สิ่งพิมพ์ที่ช่วยอธิบายบริบทของแบบสอบถามที่ใช้ประเมิน TIMSS 2023 ในส่วนของทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของนักศึกษาเพื่อเสริมกรอบการประเมินดังกล่าว

ทั้งนี้ TIMSS 2023 ได้เสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลภาคสนามตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคมถึงมิถุนายน 2023 และได้รับการตรวจสอบข้อมูลแล้ว มีระบบการศึกษาที่ร่วมลงทะเบียนเข้าร่วมการประเมินทั้งสิ้น 67 ระบบการศึกษา

(ประเทศ) โดยร่วมการวัดประสิทธิภาพ 7 ตัว แบ่งเป็นการเข้าร่วมการประเมินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 61 ระบบระบบการศึกษา และเข้าร่วมการวัดประสิทธิภาพทั้ง 7 รายการ ที่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 (Grade8) มีผู้เข้าร่วมการประเมิน 44 ระบบการศึกษา (ประเทศ) และเข้าร่วมการวัดประสิทธิภาพ 4 รายการ โดยผู้ประสานงานการวิจัยแห่งชาติ (The National Research Coordinators: NRC) ได้มีการประชุมเพื่อสรุปผลการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักที่เป็นดิจิทัลเต็มรูปแบบในเดือนกันยายน 2023

● TIMSS 2023 Schedule Highlights			
2021	2022	2023	2024
February — Combined 1 st /2 nd National Research Coordinators' Meeting	March-April — <i>Field Test</i>	<i>Data Collection</i>	December — <i>Results Released</i>

TIMSS Longitudinal and LaNA

TIMSS Longitudinal : การศึกษาระยะยาวของ TIMSS 2023 เป็นส่วนขยายเพิ่มเติมของ TIMSS 2023 ซึ่งนักเรียนแต่ละคนที่เข้าร่วมการเก็บรวบรวมข้อมูล TIMSS 2023 แบบเต็มรูปแบบเป็นครั้งแรกจะได้รับการประเมินอีกครั้งในอีกหนึ่งปีถัดไป TIMSS Longitudinal กำกับดูแลโดย TIMSS & PIRLS International Study Center (ISC) ที่วิทยาลัยบอสตัน สหรัฐอเมริกา สมาชิกอื่นๆ ของกลุ่ม TIMSS ได้แก่ IEA Amsterdam, IEA Hamburg และ RTI International ในสหรัฐอเมริกา TIMSS Longitudinal จะใช้ระบบ e-Assessment ซึ่งพัฒนาโดย RM โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ TIMSS & PIRLS ISC และ IEA ที่ใช้ใน TIMSS 2023 โดยการประสานงานระหว่างประเทศจะดำเนินการภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานระดับชาติกับผู้ประสานงานการวิจัยของประเทศที่เข้าร่วมเช่นเดียวกับการศึกษาของ IEA ทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล TIMSS Longitudinal นี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในช่วงหนึ่งปี ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับนักวิจัยและผู้กำหนดนโยบาย ในปัจจุบันมีประเทศที่เข้าร่วมการศึกษาระยะยาวของ TIMSS 2023 (TIMSS Longitudinal) จำนวน 7 ประเทศ ได้แก่ จอร์เจีย อิตาลี จอร์แดน เกาหลี โคโซโว สโลวีเนีย และสวีเดน โดยมีการเข้าร่วมการทดลองเก็บข้อมูลครั้งแรกแบบออนไลน์เมื่อ วันที่ 6 ธันวาคม 2022 มีการทบทวนและปรับปรุงแบบประเมินฯ ในช่วงเดือนมกราคม 2023 มีการเก็บข้อมูลการประเมินครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนเมษายน 2023 และส่งข้อเสนอแนะไปยังศูนย์การศึกษานานาชาติ TIMSS & PIRLS (TIMSS & PIRLS International Study Center) ในช่วงสิ้นเดือนพฤษภาคม 2023 และจะมีการจัดการประชุมแบบออนไลน์เพื่อเป็นการประเมินครั้งที่ 3 ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2023

LaNA : การประเมินด้านการอ่านออกเขียนได้ และการคำนวณ ของ IEA (IEA's Literacy and Numeracy Assessment : LaNA) เป็นเครื่องมือที่ใช้แบบประเมิน TIMSS & PIRLS เป็นพื้นฐาน ที่กำหนดเป้าหมายช่วงความสำเร็จขั้นพื้นฐานด้านการอ่านออกเขียนได้และการคำนวณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการประเมินมาตรฐาน TIMSS และ PIRLS นอกจากนี้ LaNA มุ่งเป้าไปที่การวัดความก้าวหน้าของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4.1 เพื่อปรับปรุงผลลัพธ์ทางการศึกษาสำหรับทุกคน และเปิดโอกาสให้ผู้สนับสนุนด้านเงินทุนได้เข้าร่วมมากยิ่งขึ้น

2) โครงการศึกษาด้านทักษะการอ่านระดับนานาชาติ

(Progress in International Reading Literacy Study: PIRLS)

โครงการศึกษาด้านทักษะการอ่านระดับนานาชาติ (Progress in International Reading Literacy Study: PIRLS) เป็นหนึ่งในโครงการศึกษาหลักของ IEA เริ่มต้นดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี 2001 กำกับดูแลโดย ศูนย์การศึกษานานาชาติ TIMSS และ PIRLS ที่วิทยาลัยบอสตัน วนรอบโครงการดำเนินการทุกๆ 5 ปี ทั้งนี้ PIRLS ได้รับการยอมรับว่าเป็นมาตรฐานระดับโลกสำหรับการประเมินทักษะการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

PIRLS 2021: รอบการประเมินล่าสุดของ PIRLS หรือ PIRLS 2021 เป็นการประเมินระดับนานาชาติ เพียงรายการเดียวที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงของภาวะการหยุดชะงักและการปิดโรงเรียน เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 โดยมีรอบการประเมินย่อยแบ่งออกเป็น 3 รอบ เนื่องจาก PIRLS 2021 มีการเสนอทางเลือกที่ยืดหยุ่นได้สามทาง ทำให้ผู้เข้าร่วมการประเมินสามารถเลือกเส้นทางการทดสอบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการประเมินตนเอง (1) การประเมิน ePIRLS ดิจิทัลเต็มรูปแบบแบบใหม่ ซึ่งรวมเอาทุกแง่มุมของ PIRLS Informational, PIRLS Literary และ ePIRLS Online Informational Assessment (2) การประเมิน PIRLS แบบใช้กระดาษอย่างเดียวซึ่งเทียบเท่ากับการประเมินมาตรฐาน PIRLS แบบใช้ปากกาและกระดาษดั้งเดิม และ (3) การประเมิน PIRLS แบบกระดาษอย่างเดียว ร่วมกับการประเมินข้อมูลออนไลน์ของ ePIRLS ทั้งนี้ โครงการ PIRLS 2021 ได้มีการเผยแพร่ผลการประเมินทักษะการอ่านและการอ่านเชิงข้อมูลออนไลน์ระดับสากลต่อสาธารณะไปแล้ว เมื่อเดือนธันวาคม 2022

The screenshot shows the PIRLS 2021 website with the following content:

- Header: IEA TIMSS & PIRLS, BOSTON COLLEGE Lynch School of Education and Human Development
- Navigation: HOME, ABOUT, TIMSS, PIRLS, PUBLICATIONS, INTERNATIONAL DATABASES, IEA
- Section: PIRLS 2021
- Section: PIRLS 2021 International Results in Reading
- Grid of links:
 - About PIRLS 2021
 - Countries' Reading Achievement
 - Trends in Reading Achievement
 - Relative Achievement in Reading Purposes and Comprehension Processes
 - Performance at International Benchmarks
 - Home Environment Support
 - School Composition, Resources, and Climate
 - Students' Reading Attitudes and Behaviors
- Quote: "PIRLS 2021 provides the only internationally comparative fourth grade achievement results collected during the COVID-19 pandemic"
- Buttons: Selected Results from PIRLS 2021, About PIRLS 2021 Overview of PIRLS

PIRLS 2026: การประเมินผลด้านทักษะการอ่านระดับนานาชาติ (PIRLS 2026) จะดำเนินการเปลี่ยนผ่านไปสู่การประเมินทางดิจิทัลโดยสมบูรณ์ ซึ่งจะนำไปสู่เนื้อหาที่น่าสนใจมากขึ้น จะมีการให้คะแนนแบบอัตโนมัติ รวมถึงมีการรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากกระบวนการประเมินผลทางดิจิทัลอีกด้วย ทั้งนี้ มีกำหนดการคร่าวๆ สำหรับแผนการประเมิน PIRLS 2026 ดังนี้

- การประชุม PIRLS 2026 NRC ครั้งที่ 2 กุมภาพันธ์ 2024
- การประชุม PIRLS 2026 QDG ครั้งที่ 3 : มีนาคม/เมษายน 2024
- การประชุม PIRLS 2026 RDG ครั้งที่ 2 : พฤษภาคม 2024
- เผยแพร่กรอบการประเมิน PIRLS 2026 : มิถุนายน 2024
- การประชุม PIRLS 2026 NRC ครั้งที่ 3 มิถุนายน 2024
- การเตรียมแพลตฟอร์มการประเมินการทดสอบภาคสนามและระบบการแปล : มิถุนายน - สิงหาคม 2024

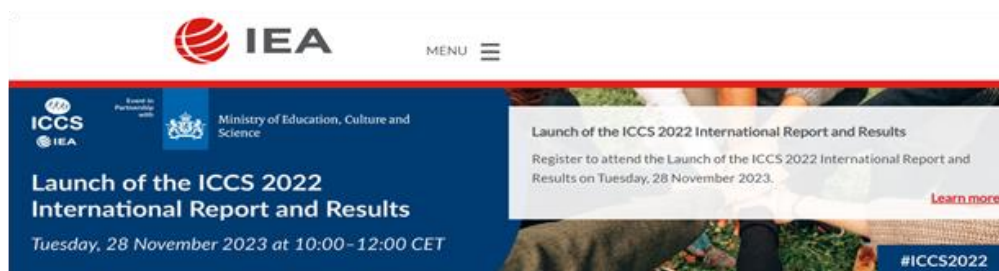
3) โครงการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study: ICCS)

โครงการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study: ICCS) เป็นโครงการวิจัยความพร้อมของเยาวชนในฐานะพลเมืองโลกในบริบทของประชาธิปไตยรวมถึงการมีส่วนร่วมทางสังคม IEA ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพลเมืองมาแล้ว 5 ครั้งตั้งแต่ปี 1971 มี ICCS 2009 ทำหน้าที่เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับรอบต่อ ๆ ไป ซึ่งประกอบด้วย รอบการติดตามในปี 2016 ปี 2022 และรอบถัดไปในปี 2027

ICCS 2022 : ICCS 2022 ถือเป็นรอบที่สามของ ICCS ที่ใช้รูปแบบปัจจุบัน (2009/2016/2022) โครงการ ICCS 2022 เก็บข้อมูลจากประเทศสมาชิก 23 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการด้วยการทดสอบผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์เป็นหลัก ได้แก่ บราซิล บัลแกเรีย จีนไทเป โคลัมเบีย โครเอเชีย ไชปรัส เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฝรั่งเศส อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย มอลตา นอร์ธโรนเวสต์ฟาเลีย (เยอรมนี) เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ โรมานี ชลสวิก-โฮลชไตน์ (เยอรมนี) เซอร์เบีย สาธารณรัฐสโลวัก สโลวีเนีย สเปน และสวีเดน ซึ่งทุกประเทศมีความคาดหวังที่เพิ่มมากขึ้นในการเข้าร่วม รวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมของประเทศในยุโรปเพิ่มขึ้นที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการยุโรป (European Commission: EC) ที่เพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน แต่ทั้งหมดได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 และปัญหาภายในประเทศ ทำให้ผลการประเมิน ICCS 2022 ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ประเด็นพิจารณาสำหรับโครงการในรอบนี้ คือ ความเปลี่ยนแปลงในบริบทของการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง ซึ่งที่วิจัยเห็นควรเพิ่มประเด็นในงานวิจัย 5 ประเด็น คือ (1) การมีส่วนร่วมทางสังคมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (2) ทักษะติดต่อความหลากหลายทางสังคม (3) ความเห็นของเยาวชนต่อการเมือง (4) การพัฒนาอย่างยั่งยืน และ (5) การเป็นพลเมืองโลก ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ของสหประชาชาติ ประเด็นที่ 4.7 (SDG 4.7) โดยมีการสรุปผลการวิจัยในเดือนพฤษภาคม 2566 และมีกำหนดเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ IEA ในเดือนพฤศจิกายน 2566

4) โครงการศึกษาระดับนานาชาติว่าด้วยการฉลาดรู้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (International Computer and Information Literacy Study: ICILS)

โครงการประเมินผลด้านการรู้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (International Computer and Information Literacy: ICILS) ได้รับการออกแบบมาเพื่ออธิบายว่านักเรียนเตรียมตัวอย่างไรสำหรับการเรียนการทำงาน และการใช้ชีวิตในโลกยุคดิจิทัล เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับการรู้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (Grade 8) โดยข้อสอบ ICILS ประเมินการรู้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (Computer and Information Literacy) ซึ่งครอบคลุมถึง “ความสามารถของบุคคลในการใช้คอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบหาความจริง (Investigate) การสร้างสรรค์ (Create) และติดต่อสื่อสาร (Communicate) ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งที่บ้าน โรงเรียน สถานที่ทำงาน และในชุมชน” โดยมี IEA ทำหน้าที่เป็นศูนย์การศึกษานานาชาติและรับผิดชอบในการออกแบบและดำเนินการ กิจกรรมประสานงานการศึกษาอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ IEA Hamburg ในส่วนของการสุ่มตัวอย่างและการให้น้ำหนัก ตลอดจนการประมวลผลข้อมูลทั้งหมด ซึ่งรวมถึงการจัดหาซอฟต์แวร์เพื่อดำเนินการสำรวจและฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าว

โครงการ ICILS ในรอบวงปี 2023 เกิดความล่าช้าในการส่งข้อมูลการทดสอบและเครื่องมือ เนื่องจากอุปสรรคของระบบการทดสอบขัดข้องส่งผลให้การลงพื้นที่เก็บข้อมูลล่าช้าอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 เป็นปัจจัยหลัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ICILS ทำให้การเก็บรวบรวมใช้การจัดการทางออนไลน์เป็นหลัก เครื่องมือการสำรวจสำหรับนักเรียนจะถูกส่งบนคอมพิวเตอร์ผ่านอินเทอร์เน็ต และจัดส่งผ่านเครือข่ายท้องถิ่นภายในโรงเรียน สำหรับประเทศที่ไม่สามารถใช้เครือข่ายที่เสถียรได้ จะใช้การส่งแบบสำรวจทาง USB ส่งผลให้ มี 23 ประเทศใช้การจัดส่งแบบสำรวจทางอินเทอร์เน็ต และอีก 9 ประเทศใช้ USB การส่งแบบสำรวจทาง USB และแบบสำรวจสำหรับครูและผู้บริหาร/ผู้ประสานงานจะเป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านช่องทาง IEA Online Survey

ICILS 2023 มีประเทศเข้าร่วมการประเมินทั้งสิ้น 34 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย อาเซอร์ไบจาน เบลเยียม บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา ชิลี จีนไทเป โครเอเชีย ไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี อิตาลี คาซัคสถาน โคโซโว ลัตเวีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา นอร์เวย์ โอมานโปรตุเกส สาธารณรัฐเกาหลี โรมานี เซอร์เบีย สาธารณรัฐสโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา และอุรุกวัย ใน

ประเทศส่วนใหญ่จะใช้การสุ่มตัวอย่าง 150 โรงเรียน เพื่อเข้าร่วมการสำรวจ ICILS และโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีนักเรียนเข้าร่วมอย่างน้อย 20 คน ครู 15 คน ผู้ประสานงาน ICT และอาจารย์ใหญ่ที่ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียน ทำให้แบบสำรวจ ICILS เป็นข้อมูลของนักเรียนมากกว่า 20,000 คน ครูใหญ่ 600 คน ผู้ประสานงานด้าน ICT 580 คน และครูผู้สอน 7,800 คน

สำหรับ รายงานระดับนานาชาติ ICILS 2023 มีกำหนดเผยแพร่ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2024 โดยจะมุ่งเน้นไปที่การรายงานผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (ทั้ง CIL และ CT) และตัวแปรตามบริบทที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีกำหนดดำเนินโครงการการศึกษาในระดับนานาชาติว่าด้วยการฉลาดรู้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (International Computer and Information Literacy Study: ICILS) รอบถัดไปในปี 2028

การบรรยายพิเศษ เรื่อง Generative AI and the Future of Education

การบรรยายพิเศษ เรื่อง Generative AI and the Future of Education (การเกิดขึ้นของ AI และอนาคตของการศึกษา) อยู่ภายใต้โครงการ โครงการปัญญาประดิษฐ์และอนาคตของการเรียนรู้ (The Artificial Intelligence and the Futures of Learning project) ของ องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ องค์การยูเนสโก (UNESCO) โดย Dr. Sobhi Tarwil ผู้อำนวยการ Future of Learning and Innovation Team (คณะทำงานด้านอนาคตของการเรียนรู้และนวัตกรรม) องค์การยูเนสโก เป็นการบรรยายการดำเนินงานในโครงการ (The Artificial Intelligence and the Futures of Learning project) ที่มีการริเริ่มให้ความสนใจและมีการศึกษาเบื้องต้นตั้งแต่ ปี 2018 โดยมองเห็นว่า ในยุคปัจจุบัน กระบวนการจัดการเรียนรู้ นอกจากจะมีการใช้เทคโนโลยีเป็น

เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ผู้เรียนจะมีการใช้ AI ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้โปรแกรม Chat GPT หรือแอปพลิเคชันที่เป็น AI อื่นๆ ซึ่งนอกจากจะมีประโยชน์อย่างมหาศาลแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดโทษ เช่น อาจทำให้การสังเกตหรือประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนทำได้ยากยิ่งขึ้น องค์การสหประชาชาติ (United Nation : UN) จึงได้มีการจัดการประชุมระดับโลกครั้งแรกร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศต่าง ๆ กว่า 40 ประเทศ เพื่อหารือเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนของการใช้แชทบอท (ChatBot) หรือ AI ในห้องเรียน และพบว่า โรงเรียนและมหาวิทยาลัยน้อยกว่า 10% สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ AI นอกจากนี้ ยังพบว่า การเกิดขึ้นของ AI สามารถสร้างข้อมูลและเนื้อหาตามอัลกอริธึม (Algorithm) ที่มีอยู่ได้จริง แต่ยังคงก่อให้เกิดข้อผิดพลาดทางข้อเท็จจริงที่น่าตกใจได้เช่นกัน ดังนั้นหน้าที่ ๆ

สำคัญสำหรับผู้จัดการศึกษา คือ ต้องให้ความสำคัญกับด้านความปลอดภัย การไม่แบ่งแยก ความหลากหลาย ความโปร่งใส และคุณภาพของการใช้ AI เพื่อการเรียนรู้ในอนาคตเป็นลำดับแรก

โครงการปัญญาประดิษฐ์และอนาคตของการเรียนรู้ (The Artificial Intelligence and the Futures of Learning Project) สร้างขึ้นจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจริยธรรมของปัญญาประดิษฐ์ (the Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence) ที่นำมาใช้ในการประชุมใหญ่สามัญขององค์การยูเนสโก ครั้งที่ 41 ในปี 2019 และติดตามข้อเสนอแนะของรายงานระดับโลกขององค์การยูเนสโก ทบทวนอนาคตของเราด้วยกัน: สังคมใหม่ สัญญาเพื่อการศึกษา (the UNESCO Global Report Reimagining our Futures Together: a New Social Contract for Education) ที่เปิดตัวในเดือนพฤศจิกายน 2021 โดยมีการดำเนินการภายในกรอบข้อตกลงฉันทามติปักกิ่งด้านปัญญาประดิษฐ์และการศึกษา (the Beijing Consensus on Artificial Intelligence and Education) และภายใต้ยุทธศาสตร์ของยูเนสโกว่าด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีในด้านการศึกษา (the UNESCO Strategy on Technological Innovation in Education 2021-2025) โดยโครงการนี้จะกล่าวถึงทั้งมิติของมนุษย์และมิติเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ AI และอนาคตของการเรียนรู้ และประกอบด้วยการศึกษาใน 3 หัวข้อที่เป็นอิสระต่อกันแต่ส่งเสริมกัน ได้แก่ AI และอนาคตของการเรียนรู้ (AI and the Future of Learning) คู่มือสำหรับการเกิดขึ้นของ AI ในด้านการศึกษาและการวิจัย (Guidance for Generative AI in Education and Research) กรอบสมรรถนะด้าน AI สำหรับนักเรียนและครู (AI Competency Frameworks for Students and Teachers)

จากรายงานการศึกษาล่าสุดขององค์การ UNESCO ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยกว่า 450 แห่ง ในประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า สถาบันการศึกษาต่าง ๆ กำลังเผชิญกับความท้าทายอย่างมากในการรับมือกับการเกิดขึ้นอย่างกะทันหันของแอปพลิเคชันที่เป็น AI ที่ทรงพลังและมีจำนวนมากเหล่านั้น ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาลทั่วโลกต่างก็กำลังอยู่ในกระบวนการหรือความพยายามในการกำหนดรูปแบบการตอบสนองนโยบายหรือการรับมือที่เหมาะสมด้านการศึกษาเพื่อรับมือกับการเกิดขึ้นของ AI ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็พัฒนาหรือปรับปรุงยุทธศาสตร์ระดับชาติเกี่ยวกับ AI เช่น การปกป้องข้อมูล และกรอบการกำกับดูแลอื่น ๆ ซึ่งต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการประชุมระดับโลกดังกล่าว มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจากหลายประเทศแสดงความคิดเห็นถึงความเสี่ยงในการใช้เครื่องมือ หรือแอปพลิเคชันที่เป็น AI ที่อาจทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลเท็จหรือที่เป็นอคติ นอกเหนือจากข้อบกพร่องของเซทบอทในการสร้างข้อผิดพลาดที่เห็นได้ชัดดังได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งวิธีที่ดีที่สุด คือ การบูรณาการเครื่องมือเหล่านี้เข้ากับหลักสูตร วิธีการสอน และการปรับระบบการศึกษาให้เข้ากับการหยุดชะงักที่เกิดจากการที่ AI เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในกระบวนการเรียนรู้ ในขณะที่บทบาทสำคัญของครูในยุคใหม่ควรจะต้องอยู่ในฐานะผู้อำนวยการดูแลในการเรียนรู้ แต่ครูส่วนใหญ่ก็ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของ AI ที่ถ้าโหมเข้ามาในกระบวนการเรียนรู้ ครูจึงต้องการคำแนะนำและการฝึกอบรมเพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ ซึ่งองค์การยูเนสโกมีความพยายามอย่างยิ่งในการศึกษา สร้างและพัฒนาตลอดจนเผยแพร่คู่มือใน 3 หัวข้อดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถหยิบใช้ได้ทันทีบนเว็บไซต์ขององค์การยูเนสโก และสร้างหลักสูตรการอบรมครูที่จำเป็นเป็นระยะ

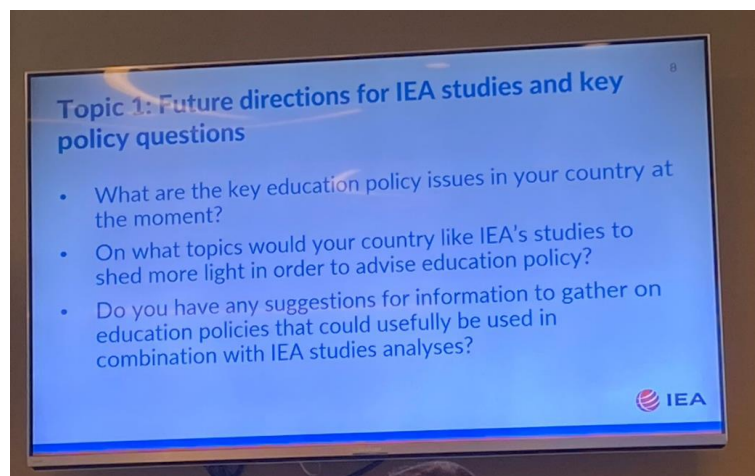
การอภิปรายกลุ่มย่อย (Group Discussion)

คณะผู้แทนไทยได้เข้าร่วมการอภิปรายกลุ่มย่อย (Group Discussion) ใน 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ทิศทางอนาคตที่เหมาะสมในการศึกษาวิจัยของ IEA ที่สอดคล้องกับคำถามเชิงนโยบายที่สำคัญของประเทศ (Topic1 Future Directions for IEA Studies and Key Policy Question) และ ประเด็นที่ 2 การเพิ่มและรักษาเครือข่ายความร่วมมือระดับโรงเรียนในขนาดใหญ่ขึ้น (Topic2 Increasing and Maintaining School Participation in Large - scale Studies)

ประเด็นที่ 1 ทิศทางอนาคตที่เหมาะสมในการศึกษาวิจัยของ IEA ที่สอดคล้องกับคำถามเชิงนโยบายที่สำคัญของประเทศ (Topic1 Future Directions for IEA Studies and Key Policy Question)

การอภิปรายมีการเปิดกว้างให้ผู้เข้าร่วมอภิปรายเลือกแสดงความคิดเห็นในประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับ

ประเทศของตนเองได้ ประกอบด้วย อะไรคือประเด็นปัญหาสำคัญด้านการศึกษาในประเทศของท่านในปัจจุบัน ผลการประเมินต่าง ๆ ของ IEA สามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะในประเด็นปัญหาเหล่านั้นได้หรือไม่ และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรเพื่อให้มีการนำผลการประเมินต่าง ๆ ของ IEA สามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อประเด็นปัญหาด้านการศึกษาเหล่านั้นได้ ผู้ร่วมอภิปรายมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาทิ แบบประเมินต่าง ๆ ของ IEA ควรมีการแปลในหลายภาษาเพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้ หลังจากสถานการณ์การระบาดของโควิด - 19 ทำให้หลายๆ ประเทศประสบปัญหาการถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน การออกกลางคัน และการหันไปให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในการทำงาน การประกอบอาชีพ และการอยู่ดีมีสุขของผู้เรียน (Well-Being) ซึ่งส่งผลทำให้ผลการวัดและประเมินผลต่าง ๆ ในเชิงวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำลง และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ยากขึ้น ในขณะเดียวกันก็มีผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่านออกเขียนได้ หรือทักษะทางวิชาการอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเข้าร่วมการประเมินได้เนื่องจากกระบวนการสุ่มตัวอย่าง และควรให้ผู้เข้าร่วมการประเมินต่างๆ ของ IEA สามารถนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ได้ เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 การเพิ่มและรักษาเครือข่ายความร่วมมือระดับโรงเรียนในขนาดใหญ่ขึ้น (Topic 2 Increasing and Maintaining School Participation in Large - Scale Studies) ในประเด็นนี้ ประเทศที่เข้าร่วมการอภิปรายสามารถเลือกแสดงความคิดเห็นในประเด็นย่อย เช่น ท่านคิดเห็นว่าเหตุใดจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมการประเมินต่าง ๆ ของ IEA จึงมีจำนวนลดลง หรืออะไรเป็นสาเหตุให้โรงเรียนที่เคยเข้าร่วมการประเมินต่าง ๆ ถึงเลือกที่จะยังคงร่วมรับการประเมินต่อ และทำอย่างไรถึงจะสามารถเพิ่มและรักษาเครือข่ายความร่วมมือระดับโรงเรียนในขนาดใหญ่ขึ้น ประเทศผู้เข้าร่วมอภิปรายมีการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อาทิ อุปสรรคด้านภาษาทำให้บางประเทศไม่สามารถเข้าร่วมการประเมินต่าง ๆ ได้ IEA ควรมีคำอธิบายถึงประโยชน์ของการประเมินต่าง ๆ ที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น ควรมีการอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูเพื่อให้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของการประเมินต่าง ๆ ของ IEA ที่ตรงกัน เพื่อสร้างแรงสนับสนุนในการดำเนินการต่อไป

3. การประชุมสามัญประจำปีครั้งต่อไป ซึ่งเป็นสมัยที่ 65 มีกำหนดจัดขึ้น ณ เมืองทบิลีซี ประเทศจอร์เจีย ระหว่างวันที่ 28 กันยายน – 3 ตุลาคม 2567 ซึ่งสมาคมฯ จะแจ้งรายละเอียดการยืนยัน วัน เวลา และ สถานที่จัดประชุมให้ทราบต่อไป

นางสาวศศิรัศม์ วีระไวทยะ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

ผู้จัดบันทึกและสรุปรายงานการประชุม

นางอำภา พรหมวาทย์

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา รักษาการในตำแหน่ง

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา

นางศิริพร ศรีพันธุ์

อดีตที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ผู้ตรวจรายงานการประชุม